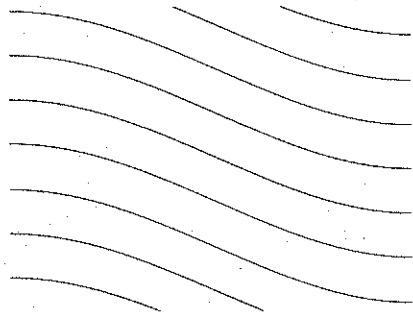

Andragoški center Republike Slovenije
Slovenian Institute for Adult Education

NOVIČKE

JANUAR 2000/1

▲ **DOMAČE NOVIČKE** ● Predhodni državni razvojni program za obdobje 2000–2002 ● ADS vztraja pri pobudi za ustavno presojo zakonitosti ● Evalvacijsko poročilo o izpeljavi programa PUM v šolskem letu 1998/99 ▲ **PREBRALI SMO ZA VAS** ● Pomen občutka lastne vrednosti v sodobnem poslovnem svetu ▲ **KOTIČEK JE VAŠ** ● Ob mednarodnem letu starejših ● Državno srečanje seniorskih piscev v Črnem lesu ▲ **PRIPRAVLJAMO** ● Vabilo na petkovo izobraževalno srečanje ▲ **PONUJAJO VAM** ● Strokovna ekskurzija v Švico ▲ **OBVESTILA** ▲ **POSVETI, KONFERENCE** ▲ **NOVOSTI IZ KNJIŽNICE ACS**

Izdajatelj: Andragoški center Slovenije

PROGRAMSKA ZASNOVA NOVIČK

Novičke so skupni informativni bilten za izobraževanje odraslih v Sloveniji. Z Novičkami želimo zboljšati obveščenost vseh, ki delamo na tem področju ali pa smo kakor koli povezani z izobraževanjem in učenjem odraslih v Sloveniji.

- Uporabniki in naročniki Novičk so lahko posamezniki in organizacije; tisti, ki se ukvarjajo z izobraževanjem in učenjem odraslih poklicno, in tudi tisti, ki delajo to prostovoljno (v društvi, strokovnih, verskih, političnih in drugih prostovoljskih organizacijah).
- Z vsebinsko zasnovu predvidevamo, da bomo v Novičkah objavljali tele vrste informacij o izobraževanju in učenju odraslih doma in v svetu:
 - opis in prikaži dogodkov in dejavnosti v izobraževanju odraslih;
 - razvojne, raziskovalne in druge programe in projekte;
 - sporočila o organizacijah, njihovih potrebah, načrtih in dejavnostih;
 - podatke o izobraževalnih programih in razvoju programov;
 - sporočila o politiki in strategiji izobraževanja odraslih;
 - novosti v upravljanju in zakonodaji;
 - statistične podatke;
 - mnenja, stališča in predloge;
 - podatke in informacije o možnostih in virih za učenje;
 - podatke o napovedanih prireditvah, posvetih, publikacijah in drugih strokovnih dogodkih;
 - prikaze novih knjig, člankov ter didaktičnega in drugega gradiva ter novosti s knjižnega trga;
 - novosti iz naših knjižnic, predvsem iz knjižnice ACS.
- V Novičkah bomo objavljali kratke, jedrnat, objektivne in nepristranske informacije.
- Novičke izhajajo praviloma vsak mesec, gradivo za posamezno številko zbiramo do 10. v mesecu. Za stike s tujino izdamo Novičke trikrat na leto v angleškem jeziku.
- Uporabniki prejemaajo Novičke brezplačno. Tako bo tudi v prihodnje, če bomo lahko stroške za njihovo izdajanje poravnali iz javnih sredstev za izobraževanje odraslih.
- Novičke ureja in izdaja Informacijsko središče ACS.
Odgovorni osebi: mag. Zvonka Pangerc Pahernik, vodja Informacijskega središča, in mag. Maja Korošak, urednica.
- Novičke tiska Tiskarna Štok.
- Prelom: Iztok Kham.
- Naslov uredništva je: Andragoški center Slovenije, Šmartinska 134a, 1000 Ljubljana, telefon: 061 1842 560, faks: 061 445 881, internet: www.acs-saec.si, el. naslov: maja.korosak@acs-saec.si
- Novičke lahko preberete tudi na internetu: www.acs-saec.si/publikacije/novicke_slo.htm

Predhodni državni razvojni program za obdobje 2000–2002

Kaj pomeni za oceno položaja in nadaljnji razvoj
izobraževanja odraslih

Predhodni državni razvojni program za obdobje 2000–2002 (v nadaljevanju PDRP) je sprejela Vlada RS novembra 1999; do konca meseca junija pa ga bo preoblikovala v Državni razvojni program za obdobje 2000–2006.

PDRP kot eno od šestih nacionalnih prioritet obravnava tudi razvoj človeških virov in s tem vpliva na razvoj okolja in možnosti za uresničevanje strategije vseživljenjskega učenja za vse. Razvoj človeških virov pa je vključen tudi v drugi del PDRP, v katerega so bile od šestih nacionalnih prioritet vključene le štiri, in to tiste, ki naj bi bile finančno podprte s Pharovimi sredstvi. Tako torej PDRP predstavlja strategijo, ki bo vodilo za investicijsko podporo gospodarski in socialni povezanosti iz sredstev Phare v obdobju 2000–2001. Gre za investicije za zmanjševanje razvojnih neskladij in razlik med posameznimi regijami s spodbujanjem gospodarskih dejavnosti, lajšanjem socialnih težav in problemov zaposlovanja ter razvijanjem gospodarske infrastrukture.

Temeljni namen PDRP - doseganje napredka na področju gospodarske in socialne povezanosti - naj bi bil zagotovljen z uresničitvijo dveh ciljev:

- zmanjševanje razlik med ravno gospodarskega in socialnega razvoja v Sloveniji in EU s povečevanjem proizvodnje po stopnji, ki bo višja od tiste v državah EU,
- zmanjševanje notranjih razvojnih razlik med slovenskimi regijami s pospeševanjem poslovnih dejavnosti, lajšanjem socialnih težav in problemov zaposlovanja ter razvojem gospodarske infrastrukture.

Tema ciljema je prilagojena sestava PDRP.

Prvi del prikazuje zasnovo dolgoročnega razvoja Slovenije, zunanje in notranje dejavnike, ki bodo ključni za slovenski gospodarski in socialni razvoj, razvojne cilje in investicijske prednostne naloge, institucionalni okvir (pravna ureditev, institucije za koordinacijo) ter finančni okvir na podlagi državnih in tujih virov v obdobju 2000–2002 za gospodarsko in socialno kohezijo. Določa šest razvojnih ciljev in investicijskih prednostnih nalog:

- proizvodna zmogljivost podjetniškega sektorja,
- gospodarska infrastruktura,
- razvoj človeških virov,

- prestrukturiranje kmetijstva in razvoj podeželja,
- varovanje okolja,
- regionalni razvoj.

Drugi del pomeni pripravo večletnega programa za pomoč programa Phare Sloveniji v obdobju 2000-2002. Med prednostne naloge Slovenije uvršča:

- produktivnost podjetniškega sektorja,
- gospodarsko infrastrukturo in kakovost življenja,
- razvoj človeških virov,
- regionalni razvoj.

Poleg tega določa in opisuje izbrane regije (pomurska, savinjska, zasavska) ter prednostne naloge in projekte v teh regijah, ki bodo dobili pomoč programa Phare.

Izobraževanje je umeščeno v prvi in drugi del, kjer so obravnavani človeški viri v povezavi s konkurenčnostjo, presojo prednosti/pomanjkljivosti ter priložnosti/nevarnosti Slovenije v primerjavi s kazalci v EU in tudi v primerjavi z nekaterimi splošnimi gospodarskimi in socialnimi značilnostmi naše države. Razvoj človeških virov je v razvojnih ciljih določen kot tretja prednostna naloga (od šestih) in ostaja prioriteta tudi v drugem delu, torej bo deležno pomoči iz programa Phare v obdobju 2000-2002.

PDRP med dejavnike, ki **zmanjšujejo našo konkurenčnost**, uvršča naše zaostajanje, ki ga osvetljuje z naslednjimi kazalci:

- S stopnjo vključenosti generacije v starosti od 19-24 let v visokošolsko izobraževanje: pri nas je vpisanih manj kot 30 odstotkov, v večini držav EU pa skoraj ali več kot 50 odstotkov.
- Z 12-odstotnim deležem prebivalcev v Sloveniji, starih od 25 do 64 let, ki je doseglo visokošolsko izobrazbo, v državah OECD pa je ta delež v povprečju 21 odstotkov.
- S preselitvijo odraslih z magisterijem ali doktoratom v tujino (5 odstotkov vseh v devetdesetih letih).
- Z deležem podjetij in organizacij, ki nimajo organiziranega sistema izobraževanja svojih zaposlenih (manj kot 10 odstotkov podjetij ima svoje izobraževalne centre). Glede udeležbe odraslih v izobraževanju in usposabljanju pa navaja, da ni zanesljivih podatkov; kljub temu je podana ocena, da je dostopnost do vseživljenjskega izobraževanja manjša kot v večini držav, članic EU.
- Z neustrezno regionalno razporeditvijo izobraževalne ponudbe na področju mladine in odraslih: prostorska osredotočenost ponudbe na ljubljanskem in mariborskem območju.

PDRP med naše **prednosti** uvršča »dobro usposobljeno delovno silo z dobrim znanjem tujih jezikov« (Tabela 2.2: PPPN Slovenije).

Med naše **pomanjkljivosti** pa uvrsti kar nekaj dejavnikov, ki so neposredno povezani z znanjem in usposobljenostjo delovne sile, in sicer:

- precej nizko stopnjo vključenosti v visokošolsko izobraževanje,
- strukturno brezposelnost,
- slabo upravljanje in vodenje v neprivatiziranih podjetjih,
- nezadovoljivo poslovno kulturo in družbene norme,
- probleme, povezane s kakovostjo in učinkovitostjo javne uprave.

K temu še navaja, da ima v strukturi slovenskega gospodarstva človeški dejavnik izrazito prednost. Poudarja, da je Slovenija v preteklih dveh desetletjih precejšen del sredstev namenila izvajanju prenove sistema izobraževanja in usposabljanja in je tako pripravila podlago za uresničevanje strategije vseživljenjskosti učenja. Zato mora sedaj prednostno izvesti evalvacijo prenove in nadaljnji razvoj sistema izobraževanja in usposabljanja usmeriti v skladu z rezultati evalvacije in demografskimi gibanji.

Kot sem že navedla, je v razvojne cilje in investicijske prednostne naloge za obdobje 2000-2002 kot tretja prioriteta naloga umeščen **razvoj človeških virov**.

Cilji, ki jih PDRP določa pri razvoju človeških virov, so:

- dvig izobrazbene ravni slovenskega prebivalstva,
- zmanjšanje ravni frikcijskih, strukturnih in regionalnih razlik,
- povečanje ravni zaposlovanja skupaj z gospodarsko rastjo,
- zagotavljanje vključevanja brezposelnih v ukrepe aktivne politike zaposlovanja,
- zagotavljanje enakih možnosti na trgu dela in s tem preprečevanje ekonomske in socialne izločenosti različnih kategorij prikrajšanih skupin prebivalstva.

Kot podlago za določitev teh ciljev PDRP navaja: sektorske strateške dokumente (kmetijstvo, kultura, okolje), Nacionalno strategijo zaposlovanja 2000-2006, Nacionalni akcijski program zaposlovanja 2000-2001, Belo knjigo o vzgoji in izobraževanju, Strokovna izhodišča za nacionalni program visokega šolstva in Nacionalni program izobraževanja odraslih.

Uresničevanje navedenih ciljev bo potekalo po štirih sklopih:

1. **Povečanje zaposljivosti prebivalstva.** To vključuje ukrepe na dveh področjih: na področju izobraževanja mladine in na področju izobraževanja odraslih.
 - Za prvo področje - izobraževanje mladine - je načrtovano »precejšnje vlaganje v vse tri podsisteme, in sicer v osnovnošolsko in srednješolsko izobraževanje (zagotovitev finančnih in drugih pogojev), v visokošolsko izobraževanje, v poklicno izobraževanje in usposabljanje vključno z dualnim sistemom.
 - Za drugo področje - izobraževanje odraslih - so povzeti globalni cilji iz strokovnih podlag za nacionalni program izobraževanja odraslih (razvijanje splošnega neformalnega izobraževanja odraslih, zviševanje izobrazbene ravni na vseh stopnjah, zagotavljanje različnih oblik in možnosti izobraževanja in usposabljanja vsem zaposlenim in brezposelnim). Ukrepi na tem področju vključujejo: povečevanje prehodnosti med izobraževanjem in delom (prednost ima prvi prehod, torej takoj po končanem šola-

nju); razvijanje mehanizmov za ugotavljanje dejanskih potreb po izobraževanju; izboljšanje mehanizmov za ugotavljanje in priznavanje znanja; krepitev nosilnih ustanov v sistemu vseživljenjskega učenja (vključuje izboljševanje dostopa do učenja, oživljanje in posodabljanje šol in drugih izobraževalnih ustanov, razvoj formalnih in neformalnih oblik pridobivanja znanja); razvijanje instrumentov finančne pomoči mladim in odraslim za učenje; spodbujanje enakomernega regionalnega razvoja; podpiranje novosti v sistemu izobraževanja in usposabljanja; internacionalizacijo, krepitev informacijskega sistema za nadzor in napovedovanje izobraževanja (v tem prednostno krepitev ustanov za uspešno izvajanje ukrepov na področju razvoja človeških virov).

2. **Razvoj podjetništva** na treh področjih: razvoj podjetniške kulture, izboljšanje razmer za ustvarjanje novih delovnih mest in partnerstvo za zagotavljanje trajnostnega razvoja delovnih mest v okviru lokalnih zaposlitvenih iniciativ.
3. **Sposobnost prilagajanja podjetij in zaposlenih** z naslednjimi cilji: zviševanje ravni vodstvenih znanj, zviševanje standardov strokovne in poklicne izobrazbe delavcev, izboljšanje znanja in strokovnosti zaposlenih in brezposelnih, učinkovit prenos znanja v podjetja (vključno z uvajanjem sodobnih metod vodenja kadrovskega potencialov).
4. **Enake možnosti zaposlitve** z naslednjimi cilji: vzpostavitev enakih možnosti za moške in ženske, posebne oblike pomoči dolgoročno brezposelnim, invalidnim in drugim ogroženim.

Prihodnjič bom predstavila razvoj človeških virov po zgornjih sklopih. Ti so v drugem delu PDRP kot podlaga za Pharovo finančno pomoč v obdobju 2000-2002 sicer zelo podobni, vendar nekoliko drugače operacionalizirani, kot pa v prvem delu, ki smo ga opisali.

Olga Drofenik, ACS

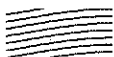

ADS vztraja pri pobudi za ustavno presojo zakonitosti

Lani spomladi smo pri Andragoškem društvu pooblastili odvetnico, da je v imenu društva sprožila postopek za ustavno presojo zakonitosti Pravilnika o izvajanju davka na dodano vrednost. Sporni pravilnik je namreč v nasprotju z določili Zakona o DDV v 52. členu uvedel 19% davek na izobraževalne programe; samo programi, ki so namenjeni pridobitvi javno veljavne izobrazbe, so bili plačila davka oproščeni.

Še pred 1. julijem 1999, ko se je zakon začel izvajati, je dala odvetnica drugo pobudo. Predlagala je, da se zadrži izvajanje 52. člena pravilnika do odločitve ustavnega sodišča o prvi pobudi.

Odgovor na obe pobudi je bila zahteva Ustavnega sodišča, da ADS dodatno utemelji svoj zahtevek. To smo tudi storili (glej Utemeljitev).

V začetku januarja pa nas je odvetnica obvestila, da jo je ustavno sodišče z dopisom pozvalo, naj sporoči, ali ADS pri pobudi vztraja ali pa odstopa. Razlog za ta poziv je zadnja sprememba 52. člena pravilnika (Ur. list 110, z dne 30. 12. 1999), s katero se med programe, ki so oproščeni plačila davka, uvrščajo tudi programi, pri katerih se pridobi javna listina.

Na zadnji seji Izvršilnega odbora v januarju 2000 smo se odločili, da s postopkom nadaljujemo, saj je bila naša zahteva glede oprostitve plačila DDV mnogo širša: v skladu z določili 7. člena Zakona o izobraževanju odraslih smo namreč predlagali, da se oprostijo plačila DDV vsi programi, navedeni v tem členu.

Odvetnico smo obvestili, naj postopek nadaljuje in ji pripravi tudi dodatne utemeljitve. V nadaljevanju vam predstavljamo pismo, ki smo ga v spomladi 1999 pripravili za ustavno sodišče in s katerim smo utemeljevali zahtevek po spremembi 52. člena pravilnika o izvajanju DDV.

Utemeljitev pobude ADS za presojo zakonitosti Pravilnika o DDV

Člani Andragoškega društva Slovenije so zaposleni v organizacijah, ki izvajajo izobraževanje odraslih kot poglavitno dejavnost (ljudske univerze), v organizacijah, ki jim je primarno izobraževanje mladine, izvajajo pa tudi pomemben del izobraževanja odraslih (enote v srednjih šolah za izobraževanje odraslih), zasebne organizacije za izobraževanje odraslih in različne organizacijske oblike za izobraževanje v podjetjih (posebni izobraževalni centri ali druge službe, ki izvajajo tudi izobraževalno dejavnost za zaposlene) ter številne prostovoljske, nevladne organizacije.

Stanovska dolžnost našega društva je, da opozori na poslabšanje položaja dejavnosti izobraževanja odraslih oziroma poslabšanja dostopnosti do te izjemno pomembne dobrine prebivalcem Slovenije, zlasti socialno šibkejšim in tistim, ki živijo na družbenem obrobju. Takšen položaj je tudi posledica dejstva, da nimajo dovolj znanja oziroma možnosti za izobraževanje.

Izobraževanje odraslih, ki je po spornem pravilniku oproščeno plačila DDV – to je izobraževanje za pridobitev izobrazbe, predstavlja v Sloveniji najnižji obseg izobraževanja odraslih, tako pri zaposlenih kot brezposelnih.

- Delež vključitev zaposlenih v programe za pridobitev izobrazbe, ki so oproščeni plačila DDV, je znašal v letu 1995 komaj 3,4 %, v vse ostale programe, za katere se plačuje DDV, pa je predstavljal 96,6 %, od tega v programe specializacije 0,2 %, programe prekvalifikacije 0,9 %, programe usposabljanja in izpopolnjevanja pa 95,5 %. To tudi pomeni, da se večina zaposlenih vključuje v programe usposabljanja in izpopolnjevanja, ki ne dajejo stopnje izobrazbe, in sicer je bil delež teh vključitev v istem letu 56,2 %, v programe za pridobitev izobrazbe pa manj kot 2 %.
- Podobno velja za izobraževanje brezposelnih: v letu 1998 je predstavljal izobraževanje za pridobitev strokovne izobrazbe 26 % vseh vključitev brezposelnih v izobraževanje, vse ostale oblike pa 73,5 %. Delež brezposelnih v izobraževanju je znašal 23 %, delež brezposelnih v vseh drugih oblikah izobraževanja pa 77 % vseh brezposelnih.

- Posebna analiza Andragoškega centra Slovenije pa tudi kaže, da se veliko število odraslih vključuje v programe splošnega neformalnega, zunajšolskega izobraževanja. To je pomembno področje izobraževanja odraslih, ki ima svoje pravne podlage v nacionalnih programih na različnih področjih kot npr. področje zdravstva, kmetijstva, gozdarstva, varstva okolja, kulture, turizma itd., pa tudi v zakonih, ki urejajo te dejavnosti. Tako se npr. na področju kulture letno v kulturnih domovih in muzejih izobražuje skoraj 160.000 ljudi, v splošnoizobraževalnih knjižnicah 150.000 odraslih; kmetijske svetovalne službe vključujejo letno 18,2 % kmečkega prebivalstva v izobraževanje (v programih izobraževanja kmečkih žensk pomeni to prek 26.000 udeležencev), na področju zdravstva skoraj 190.000 odraslih.

Sporni pravilnik povzroča škodo na treh ravneh:

- na ravni organizacij, ki izvajajo izobraževanje in usposabljanje za odrasle: v povprečju so se njihove izobraževalne storitve podražile za 11 %. Mnogim manjšim izobraževalnim organizacijam, zlasti na manj razvitih, neurbanih območjih, to lahko prinese tudi eksistenčne probleme ali pa spremembo dejavnosti. To pa bo vplivalo na zmanjšanje izobraževalne ponudbe prav na območjih, kjer so potrebe po izobraževanju odraslih največje.
- Na osebni ravni udeležencev: dostop do izobraževanja se bo zmanjšal za odrasle, ki živijo v slabših socialno-ekonomskih razmerah in so slabše izobraženi.
- Na nacionalni ravni: izobraževalna ponudba se odziva povsem ekonomsko - usahnilli bodo programi, ki se zaradi dražje storitve ne bodo mogli prodati, višja cena lahko vodi tudi do slabše kakovosti izvajanja (npr. skrajševanje obsega izobraževanja; slabši predavatelji, manjše vlaganje v razvoj novih programov). Ožitev izobraževalne ponudbe pa negativno vpliva tudi na povpraševanje po izobraževanju. Raznovrstnost izobraževalne ponudbe je v različnih nacionalnih dokumentih (nacionalnih programih, strategijah razvoja) opredeljena kot ključni vir za povečevanje ekonomske učinkovitosti, za zviševanje splošne kulturne in civilizacijske ravni prebivalstva, za razvijanje večje participacije ter za razvijanje višje kvalitete življenja posameznika, njegove družine in neposrednega okolja

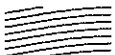
Izvršilni odbor ADS

Evalvacijsko poročilo o izpeljavi programa PUM v šolskem letu 1998/99

Decembra 1999 je bilo končano evalvacijsko poročilo o izpeljavi programa PUM v šolskem letu 1998/99. Avtorica poročila je Tanja Možina, evalvacijski instrumentarij ter zbiranje podatkov na terenu pa so pripravile Sonja Klemenčič, mag. Tanja V. Klenovšek ter Natalija Žalec.

Temeljni namen evalvacije v izvajalskih organizacijah TIN Ljubljana ter KOR-CIS Slovenj Gradec je bil ugotoviti, ali izobraževalni program *Projektno učenje za mlajše odrasle* v praksi

poteka v skladu z njegovo programsko zasnovo in ali se uresničujejo cilji, ki so postavljeni na ravni kurikulumu.

Analiza poteka programa PUM je bila osredotočena na raven izpeljave programa. Avtorice evalvacije so zanimale naslednje vsebinske točke izpeljave kurikulumu v praksi:

1. cilji izpeljave, ki so si jih postavili v posamezni izvajalski organizaciji, in organizacija dela;
2. potek animacije v posamezni izvajalski organizaciji (pridobivanje udeležencev);
3. udeleženci v programu: značilnosti ciljne skupine, gibanje udeležencev, velikost skupin;
4. izvedba programa PUM (izbor projektov, spremljevalne dejavnosti);
5. doseženi cilji programa PUM in posameznih udeležencev v programu;
6. mentorji in njihova vloga v programu PUM;
7. samoevalvacija programa PUM.

Za analizo poteka projekta PUM so avtorice uporabile naslednje vire:

- mesečna poročila o delu posamezne izvajalske organizacije,
- letno poročilo o delu posamezne izvajalske organizacije,
- intervjuji z udeleženci, mentorji, vodstvom izvajalske organizacije.

Cilji izpeljave

Iz vseh teh virov se vidi, da je bilo delo izobraževalnega programa PUM na izvedbeni ravni v obeh izvajalskih organizacijah načrtovano v skladu in ob upoštevanju temeljnih ciljev programa in predvidenih oblik dela. Izvajalci so pri načrtovanju dejavnosti enakovredno upoštevali vse štiri oblike dela, ki jih predvideva kurikulum PUM-a, in sicer: izbirno projektno delo, produkcijsko projektno delo, individualno projektno učenje ter interesne dejavnosti.

V izbirne projekte je bila enakovredno uvrščena večina ciljev, predvidenih v programu: cilji splošne izobraženosti, cilji, povezani z oblikovanjem poklicne identitete in cilji sociokulturnega delovanja ter posebni programski cilji. Tudi v izbranih interesnih dejavnostih so se prepletali cilji, povezani s širjenjem splošne izobraženosti na različnih področjih.

Animacija

Navedeni viri povedo, da je bila animacija programa opravljena v skladu z navodili in cilji, ki so bili mentorjem predstavljeni v izobraževalnem programu za mentorje PUM-a in so del konceptualne zasnove izobraževalnega programa PUM.

Izvajalci ugotavljajo, da je PUM v ožjem lokalnem in širšem nacionalnem okolju še dokaj neprepoznaven, zato je v prihodnje animaciji potrebno nameniti posebno pozornost. Verjetno pa bo ta del izpeljave programa v prihodnje lažji, saj bo z vsako izvedbo njegova prepoznavnost večja.

Najtežja je bila animacija predstavnikov ciljne populacije, ki se jih ne da zajeti v nobenega izmed institucionaliziranih sistemov (ZRSZ, centri za socialno delo, šole, ...), zato bo treba še več

pozornosti nameniti temu delu ciljne skupine. Prav tako pa bo treba vložiti več dela v animirane staršev potencialnih kandidatov.

Animacija pa je bila potrebna tudi med izvajanjem programa, saj nekateri udeleženci v programu niso vztrajali do konca šolskega leta.

Udeleženci programa

Glede na to, da se v program lahko vpisujejo mlajši odrasli v starosti od 15 do 25 let, so bili udeleženci v obeh skupinah precej heterogeno porazdeljeni v različne starostne razrede. V TIN-u je bilo največ udeležencev v starosti od 15 do 17 let (19 udeležencev), v KOR-CIS-u pa jih je bilo največ v starosti od 18 do 20 let (14 udeležencev).

Podatki kažejo, da so se udeleženci vključevali v program PUM vse šolsko leto. V TIN se jih je največ vključilo na začetku šolskega leta, ko se je tudi oblikovala temeljna skupina (od 18 do 24 udeležencev), posamezniki pa so se vključevali vse leto. Iz programa je predčasno izstopilo 19 udeležencev. V KOR-CIS-u podatkov o vključevanju in izstopanju udeležencev ni bilo, vendar so imeli tudi oni izoblikovano temeljno skupino.

Glede na predhodno izobrazbo lahko ugotovimo, da je zelo raznolika, podobno kot sta bili obe skupini zelo heterogeni glede na starost. Večina jih ima končano OŠ, nekaj jih v srednješolsko izobraževanje sploh ni bilo vpisanih, nekaj pa jih je bilo, a so iz različnih razlogov to šolanje opustili, nekaj udeležencev pa nima končane niti OŠ.

Če pogledamo želje, interese ter pričakovanja udeležencev ob vpisu v program, lahko vidimo, da so dokaj raznoliki. Večina udeležencev si je kot cilj zadala dokončanje šole, izpitov, nekateri od njih pa ob prihodu v PUM še niso imeli jasno začrtanih ciljev in so jih tudi določili bolj ohlapno. Omeniti kaže, da si je kar nekaj udeležencev za cilj izbralo osebne interese (pridobivanje delovnih navad, samodiscipline, samozavesti), ti so tudi pomemben del ciljev programa PUM.

Izvedba programa

Bistvo ciljnega načrtovanja v kurikulumu PUM je, da udeleženci sodelujejo že pri načrtovanju dejavnosti. Naloga mentorjev je, da pri določitvi ciljev in načrtovanju projektnih vsebin zagotavljajo ustrezno skladnost med individualnimi cilji udeležencev in programsko določenimi cilji.

V obeh izvedbenih organizacijah so mentorji upoštevali določila kurikulumu in iz intervjujev ter končnih poročil lahko razberemo, da je vsebinsko načrtovanje posameznih projektov na ravni mentorske skupine potekalo v skladu z njim. Kazalec uspešnosti obeh izvedb so tudi izpeljave vseh načrtovanih in tudi nenačrtovanih dejavnosti.

Težave mentorjev pa so se pokazale v obeh izvajalskih organizacijah zaradi značilnosti ciljne skupine: nizka in spremenljiva motivacija, velika raznolikost interesov, težavnost usklajevanja

različnih interesov, inertnost udeležencev, pomanjkanje odgovornosti za dokončanje prevzetega dela. Tako bo v prihodnje več časa treba posvetiti analiziranju značilnosti ciljne populacije udeležencev PUM-a, da se bodo lahko poiskale učinkovite spodbude za njihovo motivacijo. Zelo pomembno je tudi, da mentorji dobro poznajo posebne značilnosti ciljne skupine udeležencev, ki obiskujejo program.

Doseženi cilji

Iz zaključnih poročil se vidi, da je bila večina ciljev, ki so si jih v obeh izvajalskih organizacijah postavili, tudi dosežena. V TIN-u so izpeljali projekta *Prostor* in *Publikacija*; rezultat prvega je opremljenost prostorov PUM, rezultat drugega pa publikacija *Klobase zastonj*. Projekta *Film* niso izpeljali do konca. V KOR-CIS-u so kot rezultat projektov izdali publikacijo z naslovom *Časopis*, javnosti pa je bil predstavljen tudi projekt *Kolo*.

Navedbe individualnih dosežkov udeležencev kažejo, da so si med letom pridobili neko funkcionalno znanje, splošno znanje ter znanje o različnih poklicih. Veliko jih je tudi opravljalo izpite ter se odločilo, da bodo šolanje nadaljevali. Tudi udeleženci programa so svoje dosežke v programu ocenili zelo dobro, saj so pridobili uporabna znanja, se naučili praktičnih stvari, končali izpite ali šolanje, navedli pa so tudi dosežke na osebostnem področju (druženje z vrstniki, izboljšanje samopodobe, povečanje samozavesti). Iz odgovorov udeležencev lahko tudi razberemo, da jim je bil blizu način dela, pritegnili so jih delovni projekti in praktične spretnosti, ki so se jih naučili s sodelovanjem pri projektih.

Mentorji

V obeh izvedbenih organizacijah je delovala mentorska skupina, ki je ustrezala določitvam programa PUM. V TIN-u so delali štirje mentorji, v KOR-CIS-u pa trije, od tega dva ves čas, ena mentorica pa je v programu sodelovala občasno.

Samoevalvacija

Že med izpeljavo programa so bili uporabljeni določeni evalvacijski mehanizmi. V izvajalski organizaciji KOR-CIS so potekale dnevne evalvacije, dnevno vodenje dnevnika o dejavnosti, v TIN-u tedenske refleksije z udeleženci, redna tedenska srečanja z direktorico, oboji pa so pisali redna mesečna poročila o delu. Ob koncu so napisali zaključno poročilo ter končno evalvacijo programa s strokovnimi sodelavci ACS.

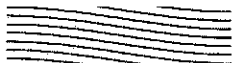
Zaključek

PUM je program neformalnega izobraževanja, ki vsebuje kar nekaj inovativnih prijemov, postopkov in metod, ki še niso docela uveljavljeni v naši izobraževalni praksi (individualizacija

dela, projektno učno delo, sodelovanje udeležencev pri načrtovanju dejavnosti, izdelava individualnega izobraževalnega načrta, sprotna evalvacija). Zato bo v prihodnje tem segmentom programa treba nameniti še dodatno pozornost.

Andreja Dobrovoljc, ACS

PREBRALI SMO ZA VAS *

Pomen občutka lastne vrednosti v sodobnem poslovnem svetu

*(Iz knjige dr. Nathaniela Brandna:
Samozavestno vodenje – Kako močni ljudje
ustvarjajo učinkovite organizacije)*

Človekovo mnenje o samem sebi, njegov občutek lastne vrednosti, je bil vedno pomembna psihološka potreba, dandanes pa je tudi izjemno pomembna ekonomska potreba.

Sodobna delovna organizacija ne more več delovati na tradicionalni, hierarhični način "ukaza in nadzora". Ne more je več upravljati nekaj posameznikov, ki mislijo, in večine, ki izvršuje ukaze. Organizacije danes poleg visoke stopnje strokovnosti vseh sodelujočih potrebujejo tudi višjo raven neodvisnosti, zanesljivosti, in iniciativnosti vsakega posameznika, torej višjo raven človekovega zaupanja vase. To pa pomeni, da so ljudje z razvitim občutkom lastne vrednosti, visoko stopnjo samospoštovanja in gotovosti vase ekonomska nujnost.

V organizacijah prihodnosti bodo morale prevladovati vrednote, ki bodo, za razliko od tradicionalnih vrednot, kot so bile ubogljivost, podrejanje in spoštovanje avtoritete, razvijale in spodbujale neodvisnost, ustvarjalnost, odgovornost in samospoštovanje.

Temelji občutka lastne vrednosti

Občutek lastne vrednosti nam omogoča, da se zavedamo svojih sposobnosti in verjamemo v svojo učinkovitost, kar pomeni, da zaupamo v svojo sposobnost razmišljanja, učenja, izbiranja in pravičnega odločanja. Obenem odraža naše prepričanje, da imamo pravico biti srečni, da smo vredni dosežkov, uspeha, prijateljstva, spoštovanja, ljubezni in izpolnitve. Občutek lastne vrednosti je proizvod značajskih vrlin in ni nekaj, kar nam pripada, temveč ga je treba prislužiti.

* V tej rubriki občasno objavljamo povzetke zanimivih prispevkov tujih avtorjev, koristnih tudi (in predvsem) izobraževalcem odraslih.

Prek tri desetletja raziskovanj so me pripeljala do opredelitve šestih vrlin - načinov vedenja, ki imajo odločilen vpliv na občutek lastne vrednosti posameznika. Vse so pomembne za organizacijo prihodnosti:

1. **Živeti zavestno:** spoštovati dejstva; zavzemati se, da bi razumeli sebe in svet okoli sebe; biti pripravljeni sprejeti dejstva, tudi tedaj, ko so boleča.
2. **Sprejeti samega sebe** pomeni, da smo sami sebi najboljši prijatelj, da se ne obsojamo ali obtožujemo, to pa nas vodi k pripravljenosti prisluhniti tudi drugačnemu razmišljanju ali kritični vrnitveni informaciji, ne da bi postali defenzivni ali sovražni.
3. **Sprejeti osebno odgovornost:** zavedati se, da sami izbiramo svoja dejanja in da je vsak od nas odgovoren za svoje življenje ter doseganje svojih ciljev;
4. **Uveljavljati se:** biti pristen v svojem odnosu z drugimi; spoštovati svoje vrednote, želje in potrebe, postaviti se zase in za svoja prepričanja v primernih okoliščinah in na primeren način.
5. **Živeti smiselno:** poznati svoje cilje in opredeliti dejavnosti, ki so potrebne, da bi jih dosegli, ter organizirati svoje vedenje z namenom, da bi služilo postavljenim ciljem.
6. **Delovati z integriteto:** živeti skladno s tem, kar mislimo in govorimo; spoštovati svoje dogovore in z dejanji izražati vrednote, ki jih zastopamo.

Vodje običajno ne priznajo, da pomen tega, kar so kot osebnosti, vpliva na vsak vidik njihove organizacije, in ne cenijo vpliva, ki ga s svojim zgledom ponujajo drugim. Če želijo ustvariti visoko zmogljivo organizacijo, morajo s svojim vedenjem izražati lastnosti, ki jih pričakujejo od svojih podrejenih. Vnašanje naštetih vrlin v življenje pa bo okrepilo tudi občutek lastne vrednosti posameznika.

Organizacija, ki spodbuja učinkovitost in samospoštovanje posameznika, čigar zaposleni delujejo na visoki stopnji zavedanja, odgovornosti, sprejemanja sebe in drugih, samouveljavljanja, ciljnega delovanja in osebne integritete, je organizacija močnih posameznikov, ki omogočajo napredek organizacije.

O avtorju

Dr. Nathaniel Branden, dolgoletni raziskovalec človeške psihe, je v štiridesetih letih terapevtskega in svetovalnega dela opredelil osnovni dejavnik človeške motivacije, uspešnosti in učinkovitosti.

Pridobil je doktorat iz psihologije in filozofije in je izredni profesor na Kalifornijski univerzi ter uveljavljen svetovalnik menedžerjem največjih ameriških in svetovnih podjetij. Poleg zasebne terapevtske prakse v Los Angelesu predava o uporabi načel psihologije občutka lastne vrednosti pri obvladovanju izzivov današnjega poslovnega sveta.

Dr. Branden je avtor štirinajstih knjig, med njimi priročnika za menedžerje *Samozavestno vodenje - kako močni ljudje ustvarjajo učinkovite organizacije*, ki bo januarja izšla v slovenskem prevodu. V knjigi navaja najpogostejše razloge za neuspeh menedžerjev, kako lahko

učinkovito motiviramo zaposlene k predanosti, ustvarjalnosti in odgovornosti ter kako lahko s posvečanjem osebnostnemu razvoju zaposlenih učinkovito upravljamo s človeškimi viri in izboljšamo uspešnost organizacije.

Njegova dela so prevedli v štirinajst jezikov, natisnjenih pa je bilo prek tri milijone izvodov njegovih knjig.

Greta Bratovš, Institut za razvijanje osebne kakovosti

KOTIČEK JE VAŠ

Ob mednarodnem letu starejših

Andragoško društvo Slovenije je v mesecu decembru v sklopu Tedna vseživljenjskega učenja in ob zaključku mednarodnega leta starejših pripravilo predavanje dr. Vida Pečjaka **Psihologija tretjega življenjskega obdobja**. Predavanje je bilo v Mariboru na Andragoškem zavodu - Ljudski univerzi, ki je povabila udeležence Univerze za tretje življenjsko obdobje, da se udeležijo predavanja, in brezplačno odstopila predavalnico. Zanimivo je, da je bila tema predavanja privlačna za nekaj študentk Pedagoške fakultete, ki so se odzvale vabilu dr. Iva Ferbežerja, profesorja Pedagoške fakultete.

Predavanja se je udeležilo štirideset oseb, prevladovala so ženske, tako kot v različnih oblikah izobraževanja Univerze za tretje življenjsko obdobje.

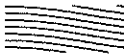
Dr. Vid Pečjak je svoje poslušalce dodobra nasmejal z duhovitim predavanjem. Tako nas je popeljal v svet starostnikov, ki se je zadnja leta pomembno spremenil, če gledamo le na kronološko starost. Spodbudne so bile njegove besede, da bomo z nenehno duševno aktivnostjo ohranili svoje sposobnosti (spomin, inteligenca), nekatere pa lahko celo povečamo. Predstavil nam je strategijo asociacij, ki nam pomaga pri učinkovitosti spomina.

Najbolj spodbudna pa je bila ugotovitev, da so pri skoraj vseh intelektualnih funkcijah mogoče vedenjske kompenzacije, ki ohranjajo učinkovitost kljub upadanju.

S predavanja dr. Pečjaka smo odhajali bolj optimistični, saj smo spoznali, da se nam ponuja veliko možnosti, da tretje življenjsko obdobje preživimo dejavno. Zato upočasnim staranje z duševno in fizično aktivnostjo.

Ana-Marija Pušnik, Maribor

Državno srečanje seniorskih piscev v Črnem lesu

Sklad Republike Slovenije za ljubiteljske kulturne dejavnosti (SLKD), Območna izpostava Maribor, je v sredo, 8. decembra, in četrtek, 9. decembra, pripravil Državno srečanje seniorskih piscev. Strokovno ga je vodil Marjan Pungartnik, tajnik Zveze kulturnih organizacij Maribor. Na srečanje, ki je potekalo v Hotelu Črni les pri Hrastovcu, je bilo povabljenih 22 piscev seniorjev, udeležilo se ga je šestnajst pesnic in en pesnik (nekateri pišejo tudi prozna dela). Sodelovala je tudi Dragica Breskvar, samostojna svetovalka SLKD za literarno dejavnost.

Prvi dan srečanja nam je profesorica Alenka Glazer temeljito in tankočutno predstavila poezijo Janeza Premka, ki je doslej izdal že šest pesniških zbirk v samozaložbi. Pesnik Janez Premk se nam je tudi osebno predstavil in odgovoril na naša vprašanja o njegovih delih. Napovedal je svojo novo pesniško zbirko *Magnetna gora*, katere izid je predviden v tem letu.

Srečanje je potekalo v dveh delavnicah, ki sta ju vodila Marjan Pungartnik, pesnik, pisatelj, dramatik, v Mariboru v zadnjem času znan po lutkovni igrici *Sonček, kje si?* in drugih delih. Marjan Pungartnik je tudi vodja literarnih delavnic pri SLKD v Mariboru, nalogo mentorja pa opravlja že več kot dvajset let. Ob tem, da skrbi za mlade pisce začetnike, pa veliko pozornost namenja tudi seniorskim piscem.

Drugi mentor našega srečanja je bil Goran Gluvić, pesnik, pisatelj, dramatik, ki se zadnje čase pojavlja s svojimi deli na lastni spletni strani (internet). Goran Gluvić je bil v letošnjem letu mentor v literarni šoli in koloniji v Čatežu na Dolenjskem, kjer je z izostrenim čutom za literaturo prispeval h kakovosti delavnic.

Udeleženci državnega srečanja smo se zvečer zbrali v popolnoma zasedeni stari rotovski poročni dvorani, skupaj s člani mariborske seniorske delavnice (mentor Marjan Pungartnik, vodja Sonja Golec) in številnimi gosti. Sonja Golec je vodila literarni večer, na katerem so se s svojimi pesmimi predstavili Mariborčani in udeleženci iz drugih krajev Slovenije. Med njimi omenjam gospo Milo Vlašič, hercegovsko pesnico, ki živi in ustvarja v Ljubljani. V Sloveniji je ta prijetna sogovornica znana tudi po tem, da vsako leto organizira Ženski maraton pesnic in pisateljic iz vse Slovenije in zamejstva.

Za udeležence državnega srečanja je organizator (Pungartnik) pripravil še prijetno presenečenje - izjemno lepo izveden literarni večer ob svečah - nastopil je Mady Conde Kosovelovi-mi Integrali. Sledile so recitacije dr. Mirka Križmana in nekaterih udeležencev.

S pesmijo smo zaspali in z njo pričeli nov dan. Berta Čobal-Javornik je zbranim predstavila podobo Agate, tako kot jo je upodobila v svoji Baladi o Agati v zbirki *Nekoč* (izšla pri Mariborski literarni družbi). Dopoldne sta potekali še dve delavnici v skupinah, popoldne pa smo v plenarnem delu razjasnili nekatere dileme v pesništvu in prozi. S srečanja smo odhajali bogatejši za nova spoznanja in poznanstva.

Ana-Marija Pušnik, Mariborska literarna družba

PRIPRAVLJAMO

Vabilo na petkovo izobraževalno srečanje

V letošnjem letu nadaljujemo z našimi rednimi petkovimi izobraževalnimi srečanji, ki so namenjena predvsem vam, našim zunanjim sodelavcem. Tovrstna srečanja bomo organizirali enkrat mesečno, odvisno od vaših želja in potreb. Napovedana bodo v Novičkah.

Tako vas v petek, 4. februarja, ob 9. uri vabimo na zanimivo izobraževalno srečanje, ki ga bo vodil dr. Janko Berlogar, z naslovom *Etični vidiki organizacijskega komuniciranja*.

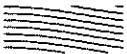
Organizacijsko komuniciranje (žal) ni običajno kramljanje s prijatelji, kjer se sicer tudi sprenevedamo, blefiramo, lažemo. Zaradi funkcije, strukture, razporeditve moči ipd. se v organizaciji, tej "kolektivni pošasti" (Mintzberg), komuniciranje dodatno zaplete in izkrivlja v želji ljudi po prilagajanju, zaradi iskanja mesta zase, zaradi strahu in preživetja. Takšno komuniciranje je zato dostikrat ne samo ekonomsko neuspešno, ampak tudi etično vprašljivo. V marsikatero anomalijo lahko privolimo in jo upravičimo, vendar npr. interno organizacijsko komuniciranje (prvi tematski sklop) ostaja etično le ob upoštevanju moralne pravice vsakega organizacijskega pripadnika do presoje in komuniciranja glede njegove vloge - torej ob zagotavljanju njegove participacije, vsaj minimalne komunikacijske avtonomije in posledično priložnosti za samospoštovanje.

Ko gre za eksterni del, za odnose z javnostmi npr. (drugi tematski sklop), je to funkcija upravljanja, ki ohranja sodelovanje in zaupanje med organizacijo in njenimi okolji. Neetična postane tisti hip, ko ustvarja lažni imidž in je potencialen način (samo)prevare glede organizacijske resničnosti oziroma glede izpolnjevanje etične (družbene) odgovornosti. Komunikacija je lahko in mora biti etična, ne more in ne sme pa biti nadomestek za etiko. Profesionalni komunikatorji (tretji tematski sklop), ki naj bi "popravljali" organizacijsko komuniciranje, v organizacijah delujejo v kompleksnih političnih okoljih. Zato je tudi njihova dejavnost nujno politična. Niso avtonomni, nimajo moči, obenem pa naj bi posegali v njeno prerazporejanje. Ali pri tem lahko uspejo in preživijo? Težko, vendar je etično sprevrženo, če pristajajo na vlogo kreatorja organizacijske resničnosti po želji naročnika in v skladu s tem oblikujejo komunikacijske tokove ter vključujejo ali izključujejo njihove udeležence. Vse povedano ni neka vrednostna (ob)sodba organizacij. Te so natanko take, kot smo jih ustvarili in jih želimo imeti zaradi lastnega udobja. Zato je pametno priznati krivdo vseh organizacijskih okolij in pri spreminjanju organizacij ne samo zahtevati, ampak tudi sodelovati. Drugače nam lahko dokončno uidejo iz rok.

Srečanje bo predvidoma trajalo do 11. ure. Prosimo vas, da svojo udeležbo potrdite Zdenki Birman Forjanič na tel. 061 1842-571.

PONUJAJO VAM

Andragoško društvo Slovenije Strokovna ekskurzija v Švico

Andragoško društvo Slovenije bo v mesecu marcu za svoje člane organiziralo strokovno ekskurzijo v italijanski del Švice z ogledom DIDAKTE v Zürichu. Predvideni datum štiridnevnega strokovnega potovanja bo od **28. marca do 1. aprila 2000**. Potovali bomo skozi Verono, Benetke, Padovo, Locarno, Ascono, nastanjeni bomo v kraju Ronco v kantonu Ticino (Tessin), si ogledali botanični vrt z eksotičnimi rastlinami na otočku Brissago in dolino Valle Verzasca z znamenitostmi. Obiskali bomo Andragogium in se srečali s strokovnjaki s področja andragogike, ki nam bodo predstavili njihov izobraževalni sistem. Zadnji dan potovanja si bomo ogledali razstavo učil DIDAKTA v Zuerichu.

Natančna program ekskurzije in ceno bomo objavili v februarskih Novičkah. Predvidena cena potovanja je 40.000 SIT, za člane ADS, ki redno plačujejo članarino in jo bodo za leto 2000 poravnali takoj po prejemu položnice, bomo upoštevali 30% popust.

Predvidevamo, da bo za ekskurzijo veliko zanimanje, zato predlagamo, da si svoje mesto v visoko turističnem avtobusu zagotovite s predprijavo in akontacijo v znesku 10.000 SIT, ki jo nakažete na žiroračun **50103-678-72733** s pripisom za ekskurzijo ADS.

Fotokopijo potrdila o plačilu pošljite skupaj s svojimi podatki (ime in priimek, točen naslov, ime vaše delovne organizacije, telefonsko številko in elektronski naslov, če ga imate) na naslov: Ana-Marija Pušnik, Trg Dušana Kvedra 15, 2000 Maribor. El. pošta: ana-marija.pusnik@siol.net, telefon: 062/317 896. Pridružite se nam na poučni ekskurziji!

OBVESTILA

Andragoško društvo Slovenije
Država - mati ali mačeha izobraževanju odraslih
Okrogla miza

Okrogla miza z naslovom Država - mati ali mačeha izobraževanju odraslih, ki je bila napovedana za konec januarja, je prestavljena na drugo polovico februarja.

Združenje raziskovalcev Slovenije
Javni apel poslankam in poslancem Državnega zbornice

Izvršni odbor združenja raziskovalcev Slovenije je na svoji 5. seji, 16. novembra 1999, zaradi čedalje slabšega stanja na področju raziskovalno-razvojne dejavnosti v Sloveniji na poslanke in poslance Državnega zbora ob sklepu proračunske razprave naslovil javni apel. Poziva jih, naj s sprejemom vloženih amandmajev, ki skromno povečujejo delež proračuna, odmerjen Ministrstvu za znanost in tehnologijo, nekoliko omilijo eksistenčno stisko raziskovalno-razvojne sfere in nadaljnje propadanje enega najpomembnejših domačih razvojnih dejavnikov.

V apelu med drugim opozarja, da dejstvo, da Slovenija nima eksplicitne strategije družbenega in gospodarskega razvoja, ne sme predstavljati izgovora, da lahko do nastanka te strategije država pozabi na razvojno-raziskovalni sektor. Vsaka sodobna družbena in gospodarska strategija mora upoštevati priporočila OECD o "subvencioniranju" razvoja znanja in določilo EU, ki dovoljuje neposredne državne subvencije - poleg strukturnih fondov - edino na razvojno-raziskovalnem področju. "Zato s povečanimi vlaganji v to področje ne moremo zgrešiti, kot tudi ne moremo z njimi čakati, dokler ne bomo dovolj "razviti", da si jih bomo lahko 'privoščili'", Združenje končuje svoj apel, ki ga podpisuje dr. Peter Tancig, generalni sekretar Združenja raziskovalcev Slovenije.

POSVETI, KONFERENCE

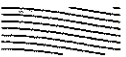

EDEN-ova prva raziskovalna delavnica
**Raziskovanje in inovacije v odprtem
izobraževanju in študiju na daljavo**
Praga, 16. do 17. marec 2000

Cilji raziskovalne delavnice so:

- informirati se o rezultatih raziskav,
- oceniti pomen raziskovanja za vpeljevanje novosti,
- najti partnerje za sodelovanje in izmenjavo pogledov,
- postaviti smernice za EDEN-ovo raziskovalno politiko.

Vse o delavnici izveste na naslovu: EDEN Secretariat, Technical University of Budapest, H-1111. Budapest, Egry J. u. 1. Hungary; telefon 0036 1 463 1628; faks: 0036 1 463 1858, spletna stran <http://www.eden.bme.hu>

2. mednarodna konferenca o omrežnem učenju
**Omrežno učenje 2000 - inovativni pristopi k
vseživljenjskemu učenju in visokošolsko
izobraževanje s pomočjo interneta**
Lancaster, 17. do 19. april 2000

Konferenco organizirata univerzi v Lancastru in Sheffieldu. Vse informacije o konferenci dobite na naslovu: **The Networked Learning Office, Department of Management Learning, The University of Lancaster, Lancaster LA1 4XY, England, UK.** e-pošta: nlc@lancaster.ac.uk; telefon 0044 1524 594 021, faks 0044 1524 844 262; spletna stran <http://www.shef.ac.uk/uni/projects/csnl/>

Študij na daljavo v malih državah
Ocho Rios (Jamajka), 27. do 28. julij 2000

Konferenco organizira Center za študij na daljavo pri Univerzi Zahodna Indija (West Indies). Naslov organizatorja je: Christine Marrett, Conference Manager, UWI Distance Education

19. konferenca CESE

Pojav "družbe znanja" - od 'clerici vagantes' do interneta

Bologna, 3. do 7. september 2000

Evropsko združenje za primerjalno izobraževanje (Comparative Education Society in Europe, CESE) je za 19. konferenco izbralo tele teme:

- spremembe visokošolskega izobraževanja,
- izmenjava, mobilnost in transfer v izobraževanju,
- izzivi in ovire politike visokošolskega izobraževanja,
- nove tehnologije in problemi izobraževalnih komunikacij,
- od izobraževanja odraslih k vseživljenjskemu učenju,
- učenje iz primerjav: kaj nam povedo primerjalne raziskave izobraževanja.

Vse podatke o konferenci najdete na spletni strani <http://www.unibo.it/CESE-conference>

NOVOSTI IZ KNJIŽNICE ACS

Sellin, Burkart: Forschungszusammenarbeit auf dem Gebiet der Trends in der Berufs- und Qualifikationsentwicklung = Co-operation in research on trends in the development of occupations and qualifications in the European Union = Cooperation dans la recherche sur les tendances de l'évolution des professions et des qualifications dans l'Union européenne. Thessaloniki : CEDEFOP, 1998. (Cedefop panoramä : interim report). 27 str.

Skinningsrud, Tone: Coherence between compulsory education, initial and continuing training and adult education in Norway. Thessaloniki : CEDEFOP, 1995. 84 str. (CEDEFOP panorama : national report)

The socio-economic impact of projects financed by the Cohesion Fund : a modelling approach. Luxembourg : Office for Official Publications of the European Communities, 1999. 3 zv.

Volume 1, Introduction and summary. Literature review. Vector auto-regression models. 221 str.

Volume 2, Computable general equilibrium models. 219 str.

Volume 3, Data report. 104 str.

Stewart, Michael: The time of the gypsies. Boulder ; Oxford : Westview Press, 1997. 302 str.

Tripp, David: Critical incidents in teaching : developing professional judgement. London ; New York : Routledge, 1995. 164 str.

Usher, Robin; Bryant, Ian; Johnston, Rennie: Adult education and the postmodern challenge : learning beyond the limits. London ; New York : Routledge, 1997. 248 str.

Warmerdam, John: A sectoral approach to training in the printing industry and the hospital sector : synthesis report of a study in five European countries. Thessaloniki : CEDEFOP, 1998. 52 str. (CEDEFOP panorama)

Warmerdam, John: Sektorale Ausbildungssysteme in der Wissensgesellschaft = Sectoral training systems in a knowledge economy = Les systemes sectoriels de formation dans une economie de la connaissance. Thessaloniki : CEDEFOP, 1997. 47 str. (CEDEFOP panorama : discussion paper)

Binkley, Marilyn; Matheson, Nancy; Williams, Trevor: Adult literacy : an international perspective. Rockville : American Institutes for Research, 1997. 59 str. (Working paper ; No. 97-33)

Bradshaw, Delia: Transforming lives, transforming communities : a conceptual framework for further education. 2nd ed. East Melbourne : Adult, Community and Further Education Board, 1999. 56 str.

Briton, Derek: The modern practice of adult education : a postmodern critique. Albany : State University of New York, 1996. 156 str.

Children and families at risk : new issues in integrating services. Paris : OECD Publications, 1998. 214 str. (OECD proceedings)

Education and the economy : an indicators report / P. Decker ... (et al.). Washington : Mathematica Policy Research, 1997. 131 str.

Family literacy : directions in research and implications for practice / A. Benjamin, J. Lord, eds. Washington : Pelavin Research Inst., 1996. 103 str.

Fincham, Robin; Rhodes, Peter: Principles of organizational behaviour. 3rd ed. Oxford ; New York : Oxford University Press, 1999. 582 str.

First teachers : a family literacy handbook for parents, policy-makers, and literacy providers. Washington : Barbara Bush Foundation for Family Literacy, 1989. 78 str.

Foster, Ken: How to create newspaper ads. Manhattan : Learning Resources Network (LERN), 1990. 70 str.

Gabler, Carol; Goethel, Jan: The path to family literacy : building a comprehensive program, step by step. Eau Claire : Literacy Volunteers of America, 1994. 164 str.

Gender issues in international education : beyond policy and practice / ed. by S. Erskine and M. Wilson. New York ; London : Falmer Press, 1999. 192 str.

Hartman, Marilyn: Recruiting and contracting teachers. Manhattan : Learning Resources Network (LERN), 1989. 41, 97 str. (Research report ; No. 02-670)

Kunaver, Dušica: Učim se učiti. 3. izdaja. Ljubljana : samozaložba D.. Kunaver, 1998. 78 str.

Learning desire : perspectives on pedagogy, culture, and the unsaid / ed. by Sharon Todd. New York ; London : Routledge, 1997. 276 str. SG: 37.01/.08 LEARNING

Milne, Derek; Noone, Steve: Teaching and training for non-teachers. Leicester : The British Psychological Society (BPS Books), 1996. 184 str. (Personal and professional development)

Nonaka, Ikujiro; Takeuchi, Hirotaka: The knowledge-creating company : how Japanese companies create the dynamics of innovation. New York ; Oxford : Oxford University Press, 1995. 284 str.

Our children at risk. Paris : OECD Publications, 1995. 149 str.

Overcoming exclusion through adult learning. Paris : OECD Publications, 1999. 178 str.

Parents as partners in schooling. Paris : OECD Publications, 1997. 208 str.

The post-formal reader : cognition and education / ed. by S. Steinberg, J. Kincheloe and P. Hinchey. New York ; London : Falmer Press, 1999. 483 str.

Roberts, Kenneth: Youth and employment in modern Britain. Oxford ; New York : Oxford University Press, 1995. 139 str. (Oxford modern Britain)

Rowntree, Derek: Making materials-based learning work : principles, politics and practicalities. London ; Stirling : Kogan Page, 1997. 124 str.

Social change and the experience of unemployment / ed. by D. Gallie, C. Marsh and C. Vogler. Oxford ; New York : Oxford University Press, 1995. 373 str. (Social change and economic life initiative)

Sticht, Thomas; McDonald, Barbara: Making the nation smarter : the intergenerational transfer of cognitive ability. San Diego : Applied Behavioral and Cognitive Sciences, 1989. 56 str.

Tennant, Mark; Pogson, Philip: Learning and change in the adult years : a developmental perspective. San Francisco : Jossey-Bass, 1995. 218 str.

Women's education in early modern Europe : a history, 1500-1800 / ed. by B. Whitehead. New York ; London : Garland Publishing, 1999. 260 str.

Young, Michael: The curriculum of the future : from the 'new sociology of education' to a critical theory of learning. London ; Philadelphia : Falmer Press, 1998. 204 str.

Adult education in multi-ethnic Europe : a handbook for organisational change / compiled and edited by Stella Dadzie. Leicester : NIACE, 1997. 259 str. (International perspectives in adult education ; 19)

Adult learning and development : perspectives from educational psychology / ed. by M. Cecil Smith and Thomas Pourchot. Mahwah ; London : Lawrence Erlbaum Associates, 1998. 279 str.

Adult services : an enduring focus for public libraries / ed. by Kathleen M. Heim and Danny P. Wallace. Chicago ; London : American Library Association, 1990. 524 str.

Argyris, Chris; Schön, Donald A.: Theory in practice : increasing professional effectiveness. San Francisco : Jossey-Bass, 1992 (©1974). 224 str. (Jossey-Bass higher and adult education series ; Jossey-Bass management series)

Becker-Soares, Magda: Literacy assessment and its implications for statistical measurement. Paris : Unesco, Section of Statistics on Education, Division of Statistics, 1992. 27 str. (Current surveys and research in statistics)(CSR-E-62)

Beyond schooling : adult education in Malta / ed. by Godfrey Baldacchino and Peter Mayo. 533 str.

Bringing learning to life : the learning revolution, the economy, the economy and the individual / ed. by David C.A. Bradshaw. London ; Washington : The Falmer Press, 1995. 200 str.

Burt, Gordon: Questioning quality : modelling effective action in education. Newport Pagnell : Open and Distance Education Statistics, 1999. 192 str.

Caladine, Richard : Teaching for flexible learning : learning to apply the technology : MOLTA. Gilwern ; Abergavenny : GSSE, 1999. 197 str.

Canieso-Doronila, Maria Luisa: Landscapes of literacy : an ethnographic study of functional literacy in marginal Philippine communities. Hamburg : Unesco Institute for Education (UIE) ; London : Luzac Oriental, 1996. 206 str.

Civic education across countries : twenty-four national case studies from the IEA Civic Education Project / ed. by Judith Torney-Purta, John Schwille and Jo-Ann Amadeo. Amsterdam : The International Association for the Evaluation of Educational Achievement (IEA), 1999. 622 str.

Peter Monetti, ACS

Pregled izobraževalnih programov v Sloveniji za leto 1999/2000.

IZOBRAŽEVANJE
ODRASLIH
V SLOVENIJI

Bralcem je na voljo v ACS, v splošnoizobraževalnih knjižnicah
ali na internetni strani

www.acs-saec.si/pregled-io

IZVAJALCI IN PROGRAMI 1999/2000

NOVO! - Programoteka ACS na spletni strani

www.acs-saec.si/programoteka

Na spletnih straneh ACS objavljamo
javnoveljavne izobraževalne programe,
ki so:

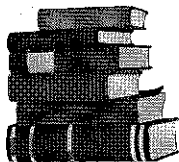
Programoteka
javnoveljavnih izobraževalnih programov za odrasle

- oblikovani izključno za odrasle
- na novo oblikovani v skladu z veljavno šolsko zakonodajo ali jim je bila v skladu z novo zakonodajo podaljšana veljavnost

SVETOVALNI KOTIČEK ACS

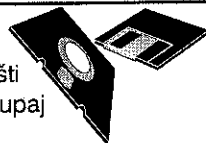
Na spletni strani www.acs-saec.si

- za tiste, ki se želite izobraževati
- in za tiste, ki sami izobražujete

Bralcem Novičk sporočamo, da je knjižnica ACS odprta za
obiskovalce v sredo in petek dopoldne od 10. do 12. ure
ter v ponedeljek in četrtek popoldne od 14. do 16. ure.
Vabljeni.

Avtorje prosim, da pošljejo svoje prispevke za Novičke na
računalniški disketi (to bomo vrnili) ali po elektronski pošti
(maja.korosak@acs-saec.si). Priloge, ki bi jih želeli poslati skupaj
z Novičkami, morajo biti jezikovno pregledane.

Urednica

ACS
SIAE

svetovanje, raziskovanje, razvoj, informacijsko središče, izobraževanje

consulting, research, development, info-centre, education